

Notitie NKV – Op- en afbouwen strandpaviljoens

15-09-2025

Doel van dit document

Langs de Nederlandse Noordzeekust staan circa 340 strandpaviljoens. Voor ongeveer de helft daarvan geldt dat zij jaarlijks moeten worden op- en afgebouwd. Tegelijkertijd verandert het gebruik van het strand: de vraag naar jaarrondbezoek neemt sterk toe, ook buiten het hoogseizoen. Eind vorig jaar organiseerde het NKV hierover een brede sessie met betrokken partijen. Om dit gesprek verder te brengen, bundelt dit document in het kort de belangrijkste informatie en argumenten rondom het op- en afbouwen van strandpaviljoens.

Huidige ontwikkelingen

Het toerisme in Nederland groeit en de kustregio's trekken steeds meer bezoekers, niet alleen in de zomer maar ook daarbuiten.¹ Dit vergroot de vraag naar een jaarronde strandbeleving en voorzieningen voor een jaarrond strandbezoek. Toch geldt voor circa de helft van de paviljoens dat zij gedurende drie maanden (november–februari) van het strand verwijderd moeten zijn.

De verplichting tot op- en afbouw vindt zijn oorsprong in historische motieven: natuurbehoud, duinvorming, risico's van winterstormen en het landschappelijke beeld. Recente onderzoeken laten echter zien dat paviljoens de aangroei van duinen niet direct beperken, en in sommige gevallen juist kunnen bijdragen aan duinvorming, mits gebouwd in de juiste vorm en met passende materialen.²

De op- en afbouw kost steeds meer tijd, geld en middelen en leidt tot schade aan de gebouwen en de natuur. Bovendien staat de natuur al meer en meer onder druk i.v.m. de stikstofcrisis. Steeds meer argumenten pleiten daarom voor het toestaan van jaarronde bebouwing. Niet langer op- en afbouwen heeft voordelen op het gebied van: milieu/duurzaamheid aspecten, duin aangroei/waterveiligheid, economie, operationeel en sociaal en recreatief oogpunt (zie tabel hieronder).

De praktijk wordt momenteel belemmerd door versnipperde regelgeving. Verschillende overheden en instanties zijn betrokken (IenW, Rijkswaterstaat, RVB, waterschappen, gemeenten), terwijl uiteenlopende vergunningen en contracten naast elkaar bestaan (o.a. RVB-contracten, watervergunningen, omgevingsvergunningen).

Het onderwerp op- en afbouwen hangt ook samen met de andere onderwerpen die spelen op het strand. Een jaarrond paviljoen kan leiden tot langere huurovereenkomsten, betere financierbaarheid, lagere verzekeringen en meer mogelijkheden tot investeringen in duurzaamheid en kwaliteit.

Overzicht argumentatie op- en afbouwen

Categorie	Argumenten vóór jaarronde paviljoens	Argumenten tegen jaarronde paviljoens (of voor tijdelijke)
Milieu & Duurzaamheid	• Verminderde uitstoot door minder transportbewegingen • Betere integratie van duurzame kenmerken (zonnepanelen, gasloos) • Potentieel voor duinaanwas bij juist ontwerp en plaatsing • Minder verspilling van materiaal door beperking schade aan gebouwen.	• (Vermeende) belemmering van natuurlijke duinvorming (blokkering wind/zand) • Impact op natuurherstel in de winter
Economisch	• Aanzienlijke kostenbesparingen door	• Potentieel voor oneerlijke concurrentie met bestaande

¹ <https://www.nbtc.nl/nl/site/download/download-nbtc-celth-forecast-2035-landelijke-prognose-nl?disposition=inline> en [Perspectief 2030 - NBTC](#).

² <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0169555X24003520> en https://assets.khn.nl/uploads/Verslag-Bijeenkomst-op-en-afbouwen-strandpaviljoens_17-oktober-2024.pdf

	- wegvallen jaarlijkse op- & afbouw • Verhoogd investeringspotentieel in duurzaamheid en kwaliteit • Stabieler werkgelegenheid en personeelsbeleid • Betere bedrijfscontinuïteit • Potentieel voor jaarrond exploitatie en hogere omzet • Verbeterde veerkracht tegen economische schokken	jaarrond paviljoens, boulevardbedrijven of andere ondernemers in de kustplaatsen.
Operationeel	• Verminderde schade en slijtage aan structuren • Lager brandrisico • Verbeterde veiligheid tijdens bouw/demontage	• N.v.t.
Sociaal & Recreatief	• Aanbod van jaarrond openbare faciliteiten (o.a. toiletten) • Verbeterde bezoekerservaring en hogere kwaliteit aanbod • Voldoen aan groeiende vraag naar jaarrond kusttoerisme	• Verlies van 'open landschap' en 'uitwaaien' ervaring in de winter • Visuele 'verloedering' van gesloten, ononderhouden structuren • Potentieel voor oneerlijke concurrentie met boulevardbedrijven
Regelgeving	• Vereenvoudiging van vergunningsprocedures (indien geharmoniseerd)	• Conflicterende visies tussen autoriteiten

Op- en afbouwen in de media

Verschillende regionale en landelijke media hebben de afgelopen jaren berichtgeving geplaatst over het op- en afbouwen van paviljoens. Deze berichtgeving gaat o.a. in op branden bij seizoenspaviljoens, discussies rondom stikstof uitstoot door de transportbewegingen en investeringen in duurzaamheid en kwaliteit die jaarronde bebouwing mogelijk maken:

2019 - <https://www.spronsen.com/brancheinfo/het-strandpaviljoen-in-beeld-2019/>

2 november 2021 - <https://www.entreemagazine.nl/ondernemen/nieuws/branchenieuws/meer-strandpaviljoens-duurzaam-en-permanent31429>

12 augustus 2022 - <https://nos.nl/artikel/2440234>

14 oktober 2022 - <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4636668/eigenaar-noordwijkse-beachclub-zet-stikstofnorm-in-om-te-mogen-blijven-krijgt-kort-geding-aan-broek>

19 oktober 2022 - <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4642744/noordwijks-strandpaviljoen-blijft-staan-tot-rechter-uitspraak-doet-in-kort-geding-om-stikstof>

28 oktober 2022 - <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4645409/strandpaviljoen-verliest-bij-rechter-en-moet-binnen-paar-dagen-alles-afbreken>

7 februari 2023 - <https://zandvoort.nieuws.nl/nieuws/opbouw-strandpaviljoens-seizoen-2023-verloopt-zonnig-de-eerste-februaridagen>

17 mei 2023 - <https://www.abnamro.nl/nl/zakelijk/insights/sectoren-en-trends/leisure/een-zonnige-toekomst-voor-strandpaviljoens.html>

23 juli 2023 - <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4742250/strandexploitanten-wel-blij-met-permanente-strandpaviljoens-eindelijk-investeren-in-duurzaamheid>

15 december 2023 - <https://nos.nl/artikel/2501651>

16 augustus 2024 - <https://nos.nl/artikel/2533448>

27 augustus 2024 - <https://www.missethoreca.nl/395822/de-voordelen-van-het-uitbaten-van-een-jaarrond-strandpaviljoen>

17 oktober 2024 - https://assets.khn.nl/uploads/Verslag-Bijeenkomst-op-en-afbouwen-strandpaviljoens_17-oktober-2024.pdf

26 november 2024 - <https://nos.nl/regio/zh-west/artikel/580587>

28 november 2024 - <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4912680/plan-voor-nieuwe-strandtent-weer-in-ijskast-ondernemer-schrikt-van-visie-gemeente>
11 december 2024 - <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/343641/strandtenteigenaar-wil-met-prince-george-blijven-staan-maar-de-natuur-werkt-tegen>
13 december 2024 - <https://nos.nl/artikel/2548129>
14 december 2024 - <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/343768/dit-is-waarom-strandpaviljoens-zo-vaak-volledig-afbranden>
31 augustus 2024 - <https://nos.nl/artikel/2535240>
23 januari 2025 - <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4928156/grote-gevolgen-uitspraak-stikstofzaak-ook-nadenken-over-strandpaviljoens>
19 februari 2025 - <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4939466/strandtenthouders-willen-paviljoens-ook-in-de-winter-laten-staan-dan-kunnen-we-verduurzamen>
20 februari 2025 - <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4940105/strandondernemers-willen-permanente-paviljoens-natuurorganisaties-vrezen-schade-aan-duinen>
14 maart 2025 - <https://nos.nl/artikel/2559538>
29 augustus 2025 - <https://www.nu.nl/economie/6367221/strandhuisjes-winnen-terrein-ten-opzichte-van-paviljoens-aan-nederlandse-kust.html>

Speerpunten NKV

Als NKV willen we samen met alle betrokken partijen een nieuwe benadering stimuleren. Niet langer redeneren vanuit historische beperkingen, maar met de inzichten van nu en een blik op de toekomst onderzoeken wat wél mogelijk is.

Eind 2024 organiseerde NKV via de Werkgroep Toekomst Strandpaviljoens al een bijeenkomst met het Ministerie van IenW, Rijkswaterstaat, het RVB, waterschappen, gemeenten en natuurorganisaties. De uitkomst was positief: partijen bleken dichter bij elkaar te staan dan vooraf gedacht en streven hetzelfde doel na: een aantrekkelijke, duurzame, kwalitatieve en veilige kust.

Daar pakken we graag op door. Een landelijke aanpak zou wenselijk zijn: jaarronde bebouwing mogelijk maken langs de hele kust, mits dit verenigbaar is met de waterstaatkundige voorwaarden, waarbij de keuze voor af- en opbouw bij de ondernemer ligt, maar niet verplicht is. Daarbij is maatwerk per gemeente of locatie nodig. Gemeenten behouden de zeggenschap of het uitsluitend gaat om het laten staan van bouwwerken, of ook om jaarronde exploitatie.

Volgende stappen

- In 2025 staat het onderwerp op de agenda tijdens de Nederlandse Kustdagen, specifiek tijdens de sessie over een toekomstbestendige strandeconomie.
- In 2026 willen we in gesprek met alle kustgemeenten en provincies. Verschillende strandnota's bieden aanknopingspunten voor een jaarronde strandbeleving; NKV gaat graag in gesprek over hoe jaarronde paviljoens daaraan kunnen bijdragen. Hiervoor organiseert NKV in 2026 een eigen bijeenkomst.
- Op basis van de uitkomsten van deze gesprekken bepalen we samen de vervolgstappen.

De komende periode blijft NKV inzetten op dit onderwerp. Daarmee zorgen we dat het thema steeds beter landt bij partners langs de kust.